

Zápis z konzultačního dne k přestupkové problematice konaného odborem všeobecné správy Ministerstva vnitra pro zpracovatele přestupkové agendy dne 29. 11. 2021

I.

Dne 29. 11. 2021 se od 10:00 hod. distanční, online formou uskutečnil konzultační den pro krajské úřady a Magistrát hlavního města Prahy (dále jen „krajské úřady“) k přestupkové agendě v gesci odboru všeobecné správy (dále také jen „OVS“) Ministerstva vnitra; jednání se účastnil i zástupce kanceláře veřejného ochránce práv, odboru veřejného pořádku a místní správy Mgr. Jakub Martinec.

Konzultačního dne se za Ministerstvo vnitra zúčastnili Mgr. Lucie Mlsnová Bryxová, vedoucí oddělení občanskosprávního OVS, Mgr. Romana Bezděková, Mgr. Lucie Gottfriedová, Mgr. Stanislav Pšenička, Mgr. Christina Soukupová, Mgr. Petr Sukovitý, JUDr. Myron Zajonc, a Mgr. Luboš Tichý z odboru legislativy a koordinace předpisů (dále jen „OLG“).

Mgr. Lucie Mlsnová Bryxová zahájila jednání úvodním slovem a následně se přikročilo k jednotlivým bodům programu.

II. Informace k zákonu č. 417/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Mgr. Luboš Tichý k předmětné novele upozornil na její účinnost ke dni 1. 2. 2022 a z hlediska výkonu přestupkové agendy poukázal zvláště na změnu kvalifikačních požadavků pro oprávněné úřední osoby, které vedou řízení o přestupku, jež novela přináší, a na zrušení ustanovení § 110 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, (dále jen „ZOP“), týkající se povinnosti každoročně zpracovávat přehled přestupků.

III. Informace k novele zákona o pomoci v hmotné nouzi (zákon č. 327/2021 Sb.)

Mgr. Luboš Tichý dále reportoval stanovisko gestora zákona o pomoci v hmotné nouzi, Ministerstva práce a sociálních věcí, že postup upravený v novele se vztahuje pouze na obecní úřady obcí s rozšířenou působností. V bližších podrobnostech je však nutno odkázat na metodiku uvedeného ministerstva.

Zmíněn byl také v současné době podaný návrh na zrušení novelizovaných ustanovení zákona Ústavnímu soudu (sp. zn. Pl. ÚS 39/21).

IV. Závěry poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu a správnímu trestání

Aktuálně bylo možné účastníky konzultačního dne seznámit se dvěma závěry poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu a správnímu trestání, jež se týkají přestupkové agendy (všechny závěry poradního sboru ministra vnitra ke správnímu

řádu a správnímu trestání jsou pak dostupné na internetových stránkách Ministerstva vnitra v sekci Legislativa/Správní řád¹).

První ze závěrů pod pořadovým číslem 173 uvádí, že pokud osoba přímo postižená spácháním přestupku, jejíž souhlas je podle zákona podmínkou zahájení řízení o přestupku nebo pokračování v něm, zemřela, aniž předtím souhlas udělila, nelze předmětné řízení zahájit nebo v něm pokračovat.

Druhý pod pořadovým číslem 174 konstatuje, že správní orgán rozhodne o návrhu poškozeného na náhradu účelně vynaložených nákladů spojených s uplatněním nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení vůči obviněnému podle § 95 odst. 2 ZOP zásadně v rozhodnutí o přestupku. Pokud poškozený návrh na náhradu účelně vynaložených nákladů spojených s uplatněním nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení podá po dni vydání rozhodnutí o přestupku, správní orgán o něm rozhodne bez zbytečného odkladu samostatným rozhodnutím.

V. Vystoupení zástupce kanceláře veřejného ochránce práv

V rámci svého vystoupení Mgr. Jakub Martinec prezentoval v obecných rysech činnost veřejného ochránce práv na úseku přestupků, zejména přestupků proti veřejnému pořádku, občanskému soužití a majetku, a pozval přítomné zástupce krajských úřadů k účasti na kulatém stole k přestupkové agendě, který by měl veřejný ochránce práv pořádat v příštím roce (kontaktní e-mail jakub.martinec@ochrance.cz). Tématem kulatého stolu by měl být zejména postup před zahájením přestupkového řízení, který je nejčastějším obsahem podnětů podávaných veřejnému ochránci práv, konkrétně odložení oznámení o přestupku, vyrozumívání o odložení a podání vysvětlení.

VI. Odpovědi na došlé dotazy

1) Přezkumné řízení v případě opožděného/nepřípustného odporu

Dotaz:

Doposud, je-li podán nepřípustný či opožděný odpor, je dle metodiky Ministerstva vnitra (viz např. závěr z konzultačního dne 5. 9. 2017, příp. 29. 9. 2009) postupováno tak, že podatel je v souladu s ustanovením § 150 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „SŘ“), vyrozuměn o podání nepřípustného/opožděného odporu; na jeho podání je nahlíženo jako na podnět k provedení přezkumného řízení, o čemž je podatel také informován a následně je věc postoupena nadřízenému orgánu.

Nedávno jsme zaznamenali existenci rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích, č. j. 52 A 73/2015 - 42, ze dne 7. 10. 2015, který se zároveň odvolává na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“), č. j. 10 As 266/2014 – 32, ze dne 29. 1. 2015. Jelikož tyto rozsudky by dle našeho názoru mohly měnit pohled na současnou praxi, prosíme Ministerstvo vnitra o aktuální vyjádření, jak postupovat, je-li podán nepřípustný nebo opožděný odpor.

¹ <https://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu-a-spravnimu-trestani.aspx>

Odpověď:

Doporučujeme se nadále držet stanoviska, že opožděný/nepřípustný odpor lze podle obsahu, nakořik brojí proti rozhodnutí, které již nabylo právní moci, posoudit jako podnět k přezkumnému řízení, jak jsou obecně vyřizovány všechny podněty, které směřují proti pravomocným rozhodnutím a které také nemusí být nijak odůvodněny. Nadto je vhodné poznamenat, že sám krajský soud připouští v odůvodnění svého rozhodnutí výslovně, „i kdyby však bylo možno dovodit právní povinnost žalovaného předložit neodůvodněný odpor podaný neoprávněnou osobou nadřízenému správnímu orgánu jako podnět k provedení přezkumného řízení, (samotná nečinnost žalovaného by zásahem býti nemohla, neboť (jak již bylo naznačeno výše) nebyla zasažena sféra práv a povinností žalobce.)“.

2) Odložení věci podle § 76 odst. 5 písm. b) ZOP

Dotaz:

Ustanovení § 76 odst. 5 písm. b) ZOP umožňuje (a i po přijetí novely ZOP bude umožňovat) správnímu orgánu aniž řízení zahájí, věc usnesením odložit, jestliže „b) správní trest, který lze za přešupek uložit, je bezvýznamný vedle trestu, který byl podezřelému z přešupku uložen v trestním řízení za jiný skutek;“. Podle novely ZOP - jejíž schválení předpokládáme, se dosavadní text § 75 – „Součinnost“ navrhuje doplnit mj. o nový odstavec 2, který zní – cit.: „(2) Na žádost příslušného správního orgánu mu orgán veřejné moci bez zbytečného odkladu poskytne informace potřebné k prověřování oznámení o přešupku, k projednání přešupku a k výkonu rozhodnutí.“.

Předpokládáme, že správní orgány prvního stupně (vzhledem k povědomí o možné trestní minulosti některých pachatelů oznámených přešupků) budou u některých pachatelů přešupků před zahájením řízení využívat možnosti dle nového § 75 odst. 2 ZOP - obracet se s žádostí o součinnost na orgány činné v trestním řízení, resp. s žádostí o sdělení, zdali za jiný skutek v trestním řízení byl/nebyl podezřelému z přešupku uložen trest (a jaký), a to pro účel případného možného odložení věci dle § 76 odst. 5 písm. b) ZOP.

Důvodová zpráva z r. 2015 k sněmovnímu tisku č. 555 – k návrhu zák. o odpovědnosti za přešupky a řízení o nich k § 76 odst. 5 písm. b) uvádí – cit.: „ ... Další důvody jsou založeny na správním uvážení správního orgánu o účelnosti vedení řízení o přešupku. První důvod ... Druhým důvodem je situace, kdy osobě podezřelá ze spáchání přešupku byl uložen trest v trestním řízení za jiný skutek, přičemž potenciální správní trest je bezvýznamný vedle trestu uloženého v trestním řízení. V obou případech se vychází z předpokladu, že uložený trest je v daném případě dostatečný z hlediska přešupku, o němž by jinak bylo vedeno řízení, a proto by nebyly naplněny funkce správního trestu, který by byl za tento přešupek uložen a vedení řízení o takovém přešupku je tedy neúčelné. ...“

Podotýkáme, že znění § 76 odst. 5 písm. b) ZOP ani důvodová zpráva z r. 2015 nestanoví, že by se mělo jednat o nepodmíněný trest odnětí svobody, který by měl být v dané době vykonáván, ani nezmiňuje žádné časové období od uložení některého z výše uvedených trestů, ale jediným stěžejním kritériem pro odložení věci - pakliže byl podezřelému z přešupku uložen za jiný skutek v trestním řízení trest - je posouzení „bezvýznamnosti uložení správního trestu“, tedy zdali trest uložený za jiný

skutek v trestním řízení je dostatečný; naplňuje-li i funkci správního trestu a tedy uložení správního trestu by bylo neúčelné.

Využití institutu odložení věci dle § 76 odst. 5 písm. b) ZOP shledáváme jednoznačně smysluplným (z důvodu neztížení projednávání věci) a důvodným v případech, kdy pachatel přestupku v době posuzování přestupkové věci vykonává nepodmíněný trest odnětí svobody.

Jsme přesvědčeni, že možnost odložení věci dle § 76 odst. 5 písm. b) ZOP by neměla být užitá pro přestupkové věci pachatelů, u nichž bylo zjištěno, že v zejm. dávné minulosti jim sice byl uložen za jiný skutek v trestním řízení trest, který však již netrvá, neboť podle našeho názoru v těchto případech není podmínka „bezvýznamnosti uložení správního trestu“ naplněna.

Navíc se domníváme, že za určitých okolností může být důsledkem „přeměny“ uloženého podmíněného odsouzení k trestu odnětí svobody na výkon trestu odnětí svobody i skutečnost, že odsouzený následně nevedl řádný život, když např. v době trvání „podmínky“ ve své nezákonné činnosti pokračoval obdobným protiprávním jednáním, byť tentokrát spácháním přestupku (-ů). A v těchto případech, pakliže by se přistoupilo na možnost odložení přestupkové věci podle § 76 odst. 5 písm. b) ZOP, případná „přeměna“ podmíněného odsouzení k trestu odnětí svobody na výkon trestu odnětí svobody by byla zřejmě fakticky znemožněna.

Již nyní, v době před nabytím účinnosti novely ZOP se v pár případech správní orgány prvního stupně zabývaly možností odložení věci dle § 76 odst. 5 písm. b) ZOP, a to zejm. protože sám podezřelý z přestupku se aktivně odložení přestupkové věci z daného důvodu domáhal, k čemuž správnímu orgánu dokládal, že mu za jiný skutek v trestním řízení byl uložen trest, přičemž zdůrazňoval, že správní trest, který mu za přestupek hrozí, je bezvýznamný vedle trestu, který mu již byl v trestním řízení za jiný skutek uložen.

Jelikož tento fakultativní způsob vyřízení oznámeného přestupku se některým správními orgány prvního stupně (poté, co za užití nového § 75 odst. 2 ZOP a od orgánu činného v trestním řízení získají informaci o tom, že pachateli přestupku byl za jiný skutek v trestním řízení uložen trest, jenž si správní orgán vyhodnotí jako dostatečný vedle trestu, který mu za přestupek hrozí) může jevit jako velmi efektivní a rychlý způsob „vyřízení“ oznámeného přestupku, očekáváme nárůst posuzování možného odložení věci dle § 76 odst. 5 písm. b) ZOP.

Preventivně tímto velice prosíme Ministerstvo vnitra o bližší vyjádření, jak posuzovat „bezvýznamnost uložení správního trestu“ dle § 76 odst. 5 písm. b) ZOP; tedy zejm. zda je možno stanovit nějaká pomocná pravidla pro toto posuzování.

Odpověď:

Podle důvodové zprávy k návrhu ZOP k § 76 odst. 5 písm. b) vyplývá, že při fakultativním odložení věci z důvodu bezvýznamnosti hrozícího správního trestu vedle trestu již uloženého pachateli přestupku v trestním řízení je ponechán poměrně velký prostor pro správní uvážení správního orgánu. Vychází se zde z předpokladu, že uložený trest je v daném případě dostatečný z hlediska povahy a závažnosti přestupku, o němž by jinak bylo vedeno řízení, a proto by nebyly naplněny funkce správního trestu, který by byl za tento přestupek uložen a vedení řízení o takovém přestupku je tedy neúčelné.

Ministerstvo vnitra má spolu s tazatelem za to, že využití institutu odložení věci dle § 76 odst. 5 písm. b) ZOP je důvodné v případech, kdy pachatel přestupku v době posuzování přestupkové věci vykonává nepodmíněný trest odnětí svobody, byť ZOP ani důvodová zpráva neuvádí, že by se mělo jednat o nepodmíněný trest odnětí svobody, který by měl být v dané době vykonáván. Lze si představit odložení věci v případě, kdy pachatel byl odsouzen k mnohaletému trestu odnětí svobody, přičemž za přestupek by přicházelo v úvahu uložení pokuty ve výši několika tisíc Kč.

Naopak možnost odložení věci dle § 76 odst. 5 písm. b) ZOP by neměla být užitá pro přestupkové věci pachatelů, u nichž bylo zjištěno, že v zejm. dávné minulosti jim sice byl uložen za jiný skutek v trestním řízení trest, který však již netrvá – tady by nebyla splněna podmínka „bezvýznamnosti uložení správního trestu“.

V případě uložení podmíněného trestu odnětí svobody Ministerstvo vnitra doporučuje velmi zvažovat možnost odložení věci podle § 76 odst. 5 písm. b) ZOP, neboť má souhlasně s tazatelem za to, že za určitých okolností může být důsledkem „přeměny“ uložení podmíněného trestu odnětí svobody na nepodmíněný trest odnětí svobody i skutečnost, že odsouzený následně nevedl řádný život, když např. v době trvání „podmínky“ ve své nezákonné činnosti pokračoval obdobným protiprávním jednáním, byť tentokrát spácháním přestupku (-ů). Pokud by za této situace přistoupil správní orgán k odložení věci podle § 76 odst. 5 písm. b) ZOP, případná „přeměna“ podmíněného trestu odnětí svobody na nepodmíněný trest odnětí svobody by byla zřejmě znemožněna.

Bezvýznamnost uložení správního trestu je třeba posuzovat s ohledem na účel správního trestu (represivní, preventivní, výchovný), který byl již naplněn uložením trestu v trestním řízení. Ministerstvo vnitra doporučuje při odložení věci podle § 76 odst. 5 písm. b) ZOP vzít v potaz tato kritéria:

- povahu a závažnost spáchaného přestupku (účelnost či důvodnost zahájení přestupkového řízení),
- porovnání hrozícího správního trestu za spáchaný přestupek (je opravdu bezvýznamný?) vůči již uloženému trestu v trestním řízení (délka trestu),
- osobu pachatele – zda lze očekávat, že v důsledku uložení trestu v trestním řízení dojde k jeho nápravě a není proto třeba na něho výchovně působit správním trestem,
- zpravidla by se mělo jednat o nepodmíněný trest odnětí svobody, který v době rozhodování o odložení přestupkové věci trvá (nejedná se tedy o trest, který již byl vykonán nebo v řádu několika měsíců bude vykonán).

3) Společné řízení

Dotaz:

V případě přestupku neuposlechnutí výzvy Policie České republiky (dále jen „PČR“), kdy se jednalo o výzvy vůči velkému počtu aktivistů nacházejících se v důlním prostoru, byly ze strany správního orgánu vydány jednotlivé příkazy, jimiž byly jednotlivé osoby uznány vinnými. Tyto osoby následně podaly proti příkazům odpor. Následovala pak jednotlivá řízení, v nichž došlo k vydání rozhodnutí. Proti rozhodnutím podali aktivisté odvolání a vzhledem k tomu, že v převážné většině je zastupoval stejný zmocněnec, bylo požadováno společné řízení. My jsme v některých případech o odvolání rozhodli tak, že jsme rozhodnutí zrušili a věc vrátili k

novému projednání. Ke společnému řízení jsme se vyjádřili tak, že je od začátku vedeno samostatné řízení pro každého obviněného. Důvody zrušení a vrácení navíc spočívaly pouze v procesních pochybeních, nebylo nutno v novém projednání provádět další dokazování. Dotazujeme se tedy na to, zda je vůbec možné následně v novém projednání taková řízení sloučit a vést společné řízení, když byla od samého počátku vedená jako samostatná pro každou osobu zvlášť? Pokud to lze, tak případně, jakým způsobem toto provést, zda sloučit usnesením či pouze učinit záznam a postupovat dle § 88 odst. 2 ZOP?

Odpověď:

V dané právní věci bylo správním orgánem prvního stupně rozhodnuto formou příkazů. V takovém případě nebylo v prvním stupni možné rozhodnout společným příkazem pro více podezřelých, neboť příkazní řízení nelze vést jako společné řízení.

Zruší-li odvolací orgán rozhodnutí vydaná správním orgánem prvního stupně a vrátí-li věc k novému projednání správnímu orgánu prvního stupně, je ze strany správního orgánu prvního stupně třeba posoudit, zda jsou splněny předpoklady pro vedení společného řízení dle § 88 odst. 2 zákona ZOP, tzn. zda:

1. přestupky více podezřelých spolu souvisejí,
2. skutková podstata těchto přestupků se týká porušení právních povinností vyskytujících se ve stejné oblasti veřejné správy,
3. k jejich projednání je příslušný týž správní orgán.

Jsou-li tyto předpoklady splněny, správní orgán prvního stupně přestupky nově projedná ve společném řízení.

Co se týče formy spojení řízení, podle § 140 SŘ, platí, že se o spojení více správních řízení vydává usnesení. Naproti tomu v případě vedení společného řízení podle přestupkového zákona to není třeba, protože zde se vede společné řízení automaticky (viz Jemelka, L., Vetešník P., Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020).

Pro úplnost doplňujeme, že nad rámec § 88 ZOP lze společné řízení fakultativně vést také podle § 140 SŘ.

4) Výzva zdravotní pojišťovně jako poškozené k vyjádření se k podkladům rozhodnutí

Dotaz:

V případech přestupků, kde je poškozenou zdravotní pojišťovna, se často stává, že na základě uplatnění nároku na náhradu škody je tato dle § 80 odst. 4 ZOP předvolána k ústnímu jednání, přičemž se vůbec nedostaví a ani nikterak na předvolání nereaguje. Je nutno před vydáním rozhodnutí vyzývat zdravotní pojišťovnu k seznámení s podklady dle § 36 odst. 3 SŘ? Jedná se o další úkon, který tak musí správní orgán učinit. Jak případně docílit toho, aby se zdravotní pojišťovny ústního jednání zúčastňovaly, aby odpadla správním orgánům další administrativní zátěž v podobě jejich dalšího vyzývání? Stačilo by případně, aby na možnost

seznámení s podklady byly upozorněny v předvolání k ústnímu jednání a nemusely se dále vyrozumívát?

Odpověď:

Domníváme se, že v případě, kdy pojišťovna splní podmínky pro účastenství v postavení poškozeného stanovené v § 70 odst. 2 ZOP, je zcela nezbytné výzvu učinit, aby nebylo zkráceno právo pojišťovny na vyjádření se k podkladům pro vydání rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že účast poškozeného na ústním jednání je právem, nikoli povinností, nemá správní orgán k dispozici zřejmě žádné prostředky, jak pojišťovnu k účasti na ústním jednání dostatečně motivovat. Varianta výzvy k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí obsažená již v předvolání k ústnímu jednání není vyloučena (viz i judikatura – např. rozsudek Nejvyššího správního soudu 8 Afs 21/2009-243), je však třeba dbát na to, že pokud by byl spis po ústním jednání dále doplňován, musí mít poškozený možnost se seznámit i s těmito následně doplněnými podklady.

5) Neuposlechnutí výzvy PČR

Dotaz:

Obdrželi jsme odvolání ve věci přestupku dle § 5 odst. 1 písm. a) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích (dále jen „ZONP“), který spočívá v neuposlechnutí výzvy policisty. V březnu letošního roku zastavila hlídka PČR při silniční kontrole řidiče a vyzvala jej jménem zákona, aby si nasadil roušku. Dle fotodokumentace sami policisté respirátor měli. Jedná se v daném případě vůbec o přestupek proti veřejnému pořádku? My jsme názoru, že nikoliv.

Odpověď:

Podle § 5 odst. 1 písm. a) ZONP se fyzická osoba dopustí přestupku tím, že neuposlechně výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci. Je na místě podotknout, že uposlechnout výzvu úřední osoby (v daném případě výzvu k nasazení roušky) je povinen každý občan, bez ohledu na jeho vlastní názor na danou situaci. V opačném případě se dopouští protiprávního jednání na bázi přestupku a vystavuje se riziku zákroku vůči své osobě.

Ze strany vlády a Ministerstva zdravotnictví byla vydána celá řada opatření za účelem zamezení dalšího šíření koronaviru. Tímto způsobem byly stanoveným fyzickým osobám, právnickým osobám i fyzickým osobám podnikajícím uloženy povinnosti, jejichž porušení může zakládat skutkovou podstatu přestupku. V daném případě se tak řidič vozidla dopustil přestupku dle § 5 odst. 1 písm. a) ZONP neuposlechnutím výzvy policisty, a dále přestupku za porušení nařízení o nošení ochrany dýchacích cest na veřejnosti. Případný postih za přestupek neuposlechnutí výzvy se nedotýká možnosti postihnout danou osobu za přestupky podle jiných zákonů.

6) Poškození dokladu

Dotaz:

PČR oznámila přestupek proti majetku dle § 8 odst. 1 písm. a) bod 4 ZONP, spočívající v poškození dokladu – povolení k pobytu. Zaměstnavatel na dokladech ustříhl spodní roh, protože s lidmi ukončil pracovní poměr o měsíc dříve a nechtěl, aby mohli pracovat někde jinde, tzv. načerno. Tito lidé si pak musí požádat o nový doklad k povolení pobytu, který je stojí 4 000 Kč, což musí uhradit jako správní poplatek za nový doklad. Jedná se v daném případě o přestupek proti majetku?

Odpověď:

Pokud jde o posouzení, zda byl spáchán přestupek proti majetku, dle § 8 zákona ZONP, musí OVS konstatovat následující:

- v daném případě se nemůže jednat o přestupek fyzické osoby dle ustanovení § 8 odst. 1 písm. a) bod 4. ZONP, ale jen o přestupek právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby dle ustanovení § 8 odst. 2 písm. a) bod 4 ZONP;
- jak vyplývá z předběžného posouzení OVS, jsou veškerá víza či oprávnění cizinců k pobytu na území České republiky, vydaná příslušnými správními orgány, podle zákona č. 326/1999 Sb., vždy veřejnými listinami vydanými státem (jeho správními orgány);
- z toho lze dovodit, že tyto dokumenty, opravňující cizince k pobytu na území České republiky, nejsou předmětem právních vztahů a není možné s nimi volně nakládat. Nejedná se o součást majetku ve smyslu § 495 občanského zákoníku;
- pokud tedy zaměstnavatel znehodnotí nebo způsobí neplatnost této veřejné listiny, aniž k tomu má zákonné oprávnění, pak je jeho postup sice nezákonný, ale nemůže tímto postupem způsobit škodu na cizím majetku.

7) Společné řízení

Dotaz:

Obdrželi jsme 1 odvolání podepsané oběma obviněnými (manželi), které reaguje na 2 usnesení o zastavení řízení, vydaná pro každého obviněného zvlášť, i když se jednalo o společné řízení obou pachatelů pro stejný skutek. Obviněný manžel zde navíc ještě zastupuje obviněnou manželku (plná moc dle našeho názoru není sice řádně doložena, nicméně orgán 1. stupně ji akceptoval, my ji však akceptovat nebudeme). Dotazujeme se na to, zda v takovém případě máme v odvolacím řízení vydat 2 samostatná rozhodnutí o odvolání pro každého odvolatele zvlášť, či zda postačuje jedno rozhodnutí, které se bude skládat ze dvou výroků, tj. výrok I. o odvolání jednoho a výrok II. o odvolání druhého obviněného. Dále se dotazujeme, zda může obviněný manžel vůbec zastupovat obviněnou manželku v jednom společném řízení, kde je tedy zároveň obviněným a zmocněncem druhé obviněné?

Odpověď:

Zvolený postup prvostupňového správního orgánu nebrání tomu, aby na úrovni odvolacího orgánu bylo ve společném řízení vydáno jen jedno rozhodnutí se dvěma samostatnými výroky (ve vztahu ke každému podanému odvolání). Pokud jde o druhý uvedený dotaz, ustanovení ZOP a SŘ nevylučují, aby jeden z obviněných zastupoval ve společném řízení na základě plné moci druhého z obviněných, tedy se domníváme, že toto zastoupení, na základě řádné plné moci, je nutno připustit.

8) Podnět k zahájení přestupkového řízení

Dotaz:

Výklad § 42 SŘ a § 73 ZOP ve vztahu k odložení věci dle § 76 ZOP – je nutné vždy vydat usnesení o odložení oznámení o přestupku, pokud věcně a místně příslušnému správnímu orgánu „dojde“ jakýkoliv podnět, který v sobě (jeho obsahu) obsahuje podezření ze spáchání přestupku?

Odpověď:

O spáchání přestupku se správní orgán může dozvědět více způsoby, mimo jiné také na základě oznámení fyzické či právnické osoby, které je svou povahou podnětem podle § 42 SŘ. Aby se jednalo o oznámení o přestupku, musí z něj být patrné, že oznamovatel se domáhá zahájení řízení o přestupku, nebo alespoň poukazuje na určité jednání, aby správní orgán prověřil, zda se nejedná o přestupek. Pokud toto není splněno, může být podnět vyřízen v režimu § 42 SŘ, a v tomto případě není třeba vydávat usnesení o odložení věci podle § 76 ZOP. Oznamovatel přestupku se o tom, jak bylo s jeho podnětem naloženo, vyrozumí, jen pokud o to požádal.

9) Snížení náhrady nákladů řízení po nabytí právní moci rozhodnutí o přestupku

Dotaz:

Lze aplikovat ustanovení § 79 odst. 6 SŘ (snížení nákladů řízení) i po nabytí právní moci rozhodnutí o přestupku, resp. pokud nebyla tato žádost akceptována? Pokud ano, je nutná aplikace ustanovení § 101 odst. 1 písm. b) SŘ?

Odpověď:

Podle našeho názoru se i v tomto případě uplatní pravidlo, že o nákladech řízení ve smyslu ustanovení § 79 SŘ lze rozhodnout nejpozději do právní moci rozhodnutí ve věci (viz závěr poradního sboru ministra ke správnímu řádu a správnímu trestání č. 42/2006).

VII. Problematika příslušnosti

Mgr. Stanislav Pšenička v dané věci shrnul stávající praxi Ministerstva vnitra, týkající se určování místní příslušnosti. Předně zdůraznil, že i u distančních přestupků bývá možné určit místní příslušnost podle ustanovení § 62 odst. 1 ZOP: místem jejich spáchání je jednak místo, kde došlo k jednání pachatele, jednak místo, kde došlo k jeho následku. Nelze-li místní příslušnost určit podle ustanovení § 62 odst. 1, přichází na řadu kritéria uvedená v ustanovení § 62 odst. 2, jde-li o fyzickou osobu, nebo v § 62 odst. 3, jde-li o právnickou osobu nebo podnikající fyzickou osobu. Nelze-li místní příslušnost určit ani podle uvedených ustanovení, nebo je-li více místně příslušných správních orgánů, provede podle ustanovení § 62 odst. 4 řízení ten z nich, v jehož správním obvodu vyšel přestupek nejdříve najevo – kde se správní orgán dozvěděl, že byl přestupek spáchán. V té souvislosti bylo diskutováno, zda lze takovým správním orgánem rozumět příslušný útvar PČR, kterému byl

přestupek prvotně oznámen - podle názoru Ministerstva vnitra nikoli, neboť při výkladu ustanovení § 62 odst. 4 a určení místně příslušného správního orgánu je třeba posoudit i to, zda se současně jedná o správní orgán věcně příslušný k projednání přestupku.

Pro úplnost bylo dále zmíněno, že k postoupení věci z důvodu vhodnosti podle ustanovení § 131 odst. 5 SŘ lze podle závěru poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu a správnímu trestání č. 158/2017 přikročit jen po zahájení řízení.

Nesouhlasí-li pak ten správní orgán, jemuž byla věc předána nebo postoupena, s předáním nebo postoupením, jde spor o příslušnost podle ustanovení § 11 odst. 2 SŘ (viz závěr poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu a správnímu trestání č. 170/2019) - v těchto případech se tedy nepostupuje podle § 12 SŘ, nejde o podání jako procesní úkon účastníka řízení a nežadá se o souhlas nadřízeného správního orgánu s jeho vrácením.

VIII.

Dotazy na příští konzultační den lze zasílat průběžně na e-mailovou adresu stanislav.psenicka@mvcr.cz.

V Praze dne 17. 12. 2021

JUDr. Petr Voříšek, Ph.D.
ředitel odboru